

Beheersing van vergelingsziekte

Vermijd het gebruik van pyrethroiden in de bietenteelt

Elma Raaijmakers

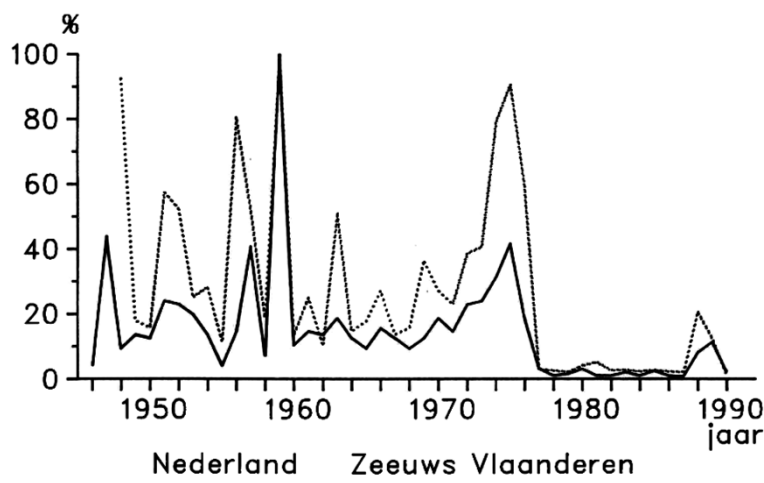
SID Tilburg en Espel, 10/11 december 2019

Ernst vergelingsziekte fluctueert van jaar tot jaar

Vergelingsziekte begin september

Beheersing van vergelingsziekte in het verleden:

- vernietig virusbronnen
 - onkruiden
 - opslag van suikerbieten
- volg bladluiswaarschuwingsdienst
- kies voor de juiste middelen
 - spaar natuurlijke vijanden

De vergelingsvirussen

BYV

Schade

tot 50%

BMV

tot 35%

BChV

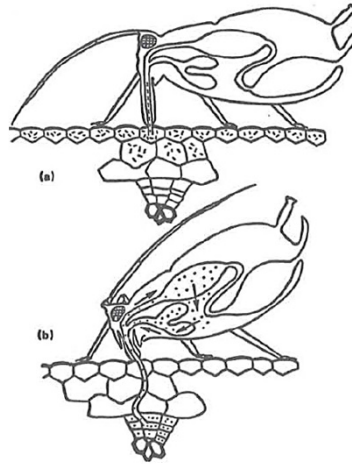
tot 30%

Overdracht van vergelingsvirussen

BYV
Closterovirus
semi - persistent (a)

BMVY BChV
Polerovirussen
persistent - circulatief (b)

(a) = overbrenging via het stilet.
(b) = circulatief virus.

Deze virussen worden niet overgedragen op nakomelingen

Overbrengers van de virussen

Groene perzikluis

Sjalotteluis

Aardappeltopluis

Boterbloemluis

Zwarte bonenluis

Aardappelkelderluis

Overdrachtsefficiëntie BMYV

Table 1: Results of the experiments to the transmission of BMYV and TuYV (BWYV) by different aphid species and races. Number of tested and infected plants and average of A_{495} value of infected plants
Tab. 1: Ergebnisse der Laborprüfung zur Übertragung des BMYV und des TuYV (BWYV) durch verschiedene Aphiden. Anzahl getesteter und infizierter Pflanzen sowie mittlere Extinktion der infizierten Pflanzen

Aphid species	Number of plants						A_{495} value	
	BMYV			TuYV			BMYV	TuYV
	N	inf.	%	n	inf.	%		
<i>Acyrtosiphon pisum</i> (grün)	55	0	0.0	56	2	3,6	< 0,01	0,681
<i>Acyrtosiphon pisum</i> (rot)	45	0	0.0	41	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis craccivora</i>	56	0	0.0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis fabae</i>	95	1	1.1	56	0	0,0	0,542	< 0,01
<i>Aphis gossypii</i>	56	0	0.0	56	1	1,8	< 0,01	0,248
<i>Aphis nasturtii</i>	50	0	0.0	50	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Aphis pomi</i>	60	0	0.0	n. t.			< 0,01	< 0,01
<i>Aulacorthum circumflexum</i>	55	0	0.0	56	3	5,4	< 0,01	0,885
<i>Aulacorthum solani</i>	87	0	0.0	56	14	25,0	< 0,01	1,072
<i>Brachycorynella asparagi</i>	12	0	0.0	55	6	10,9	< 0,01	1,037
<i>Brevicoryne brassicae</i>	55	0	0.0	54	8	14,8	< 0,01	0,142
<i>Cavariella agropodii</i>	55	0	0.0	54	2	3,7	< 0,01	0,499
<i>Macrosiphonella sanborni</i>	56	0	0.0	55	2	3,6	< 0,01	0,250
<i>Macrosiphum albifrons</i>	54	0	0.0	56	9	16,1	< 0,01	1,005
<i>Macrosiphum euphorbiae</i>	56	1	1.8	56	5	8,9	0,140	0,572
<i>Megoura viciae</i>	56	0	0.0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Metopolophium dirhodum</i>	80	0	0.0	56	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Myzus nicotianae</i>	72	0	0.0	52	4	7,7	< 0,01	1,345
<i>Myzus persicae</i>	56	16	28.6	56	54	96,4	0,563	1,403
<i>Nasonovia ribisnigri</i>	n. t.			56	10	17,9	< 0,01	0,208
<i>Pentatrichopus frugifolii</i>	54	0	0.0	55	1	1,8	< 0,01	0,352
<i>Rhopalosiphum maidis</i>	52	0	0.0	130	8	6,1	< 0,01	1,090
<i>Rhopalosiphum padi</i>	55	0	0.0	128	5	3,9	< 0,01	1,742
<i>Semiaphis dauci</i>	n. t.			54	0	0,0	< 0,01	< 0,01
<i>Sitobion avenae</i>	56	0	0.0	128	12	9,3	< 0,01	1,150

***Aphis fabae* - 1,1%**
zwarte bonenluis

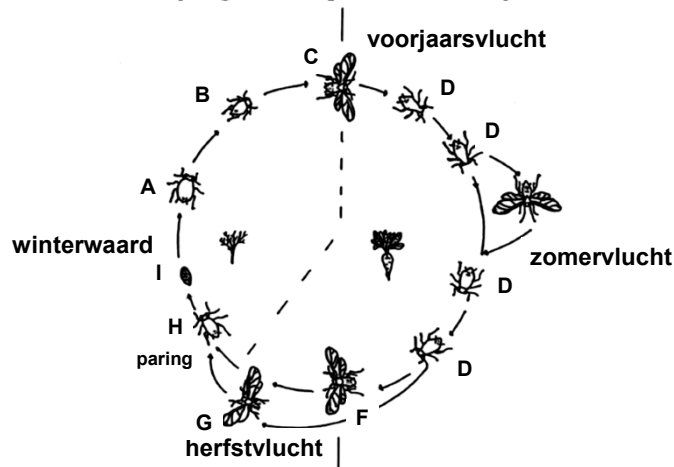
***Macrosiphum euphorbiae* - 1,8%**
aardappeltopluis

***Myzus persicae* - 28,6%**
groene perzikluis

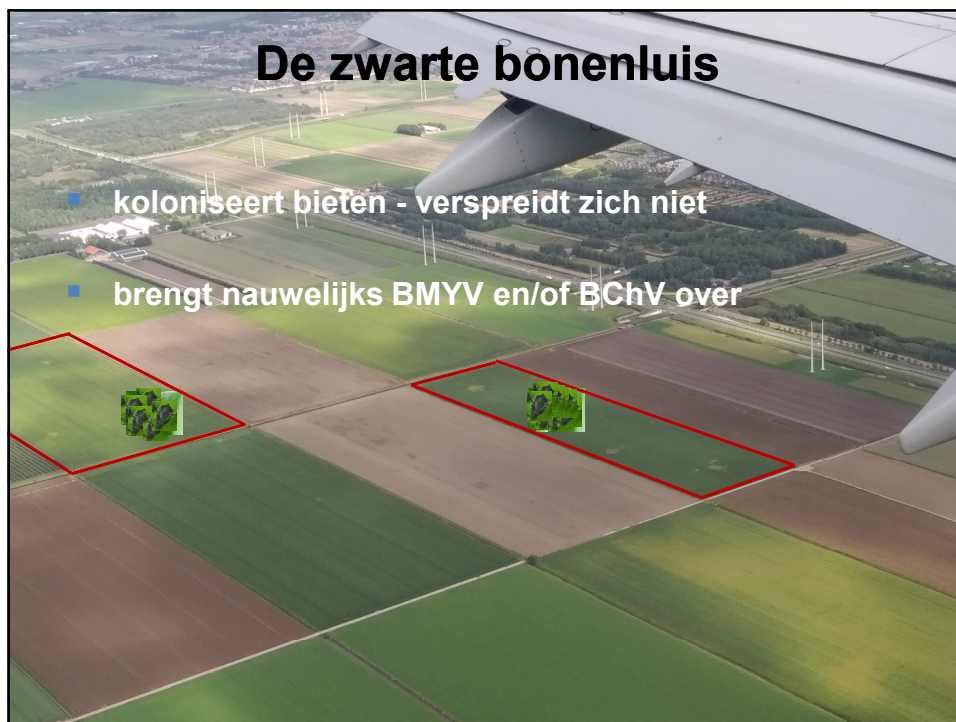

Schliephake et al., 2000

Levenscyclus groene perzikluis (*Myzus persicae*)

A = fundatrix (stammoeder), B = ongevleugeld levend barend wijfje,
C = gevleugeld levend barend wijfje (emigrant), D = ongevleugeld levend barend wijfje,
E = gevleugeld levend barend wijfje, F = gevleugeld levend barend wijfje (immigrant),
G = gevleugeld mannelijke luis, H = eieren leggend wijfje, I = ei

Verspreiding van BChV (2019)

44% van de monsters was positief voor BChV

Belangrijke waardplanten BYV

Gewone spurrie

Herik

Postelein

Vogelmuur

Paarse dovenetel

Melganzenvoet

Belangrijke waardplanten BMYV

Gele mosterd

Herderstasje

Grote klaproos

Klein kruiskruid

Smalle weegbree

Belangrijke waardplanten BChV

Gewone spurrie

Spinazie

Bladrammenas?

**zie uitgebreid
schema achterin
de handout**

Teeltvoorschrift vergelingsziekte in suikerbieten

- tegengaan verspreiding vergelingsziekte
- vooral kuilluis en aardappelkelderluis
- verbod om in belangrijke teeltgebieden suiker- en voederbieten (of resten daarvan) met bladvorming in voorraad te hebben. In Noord-Nederland geldt dit verbod vanaf 15 april en in Midden-Nederland en Zuid-Nederland vanaf 1 april
- zie hiervoor de NVWA-site via www.irs.nl/teeltvoorschrift

Voorkom vergelingsziekte - ruim resten op

doel: overleving van virussen beperken

Voorkom vergelingsziekte - bestrijd opslag van bieten in andere gewassen

doel: overleving van virussen beperken

Schadedrempel groene bladluizen

voorkomt massale uitbraak, maar geen geel

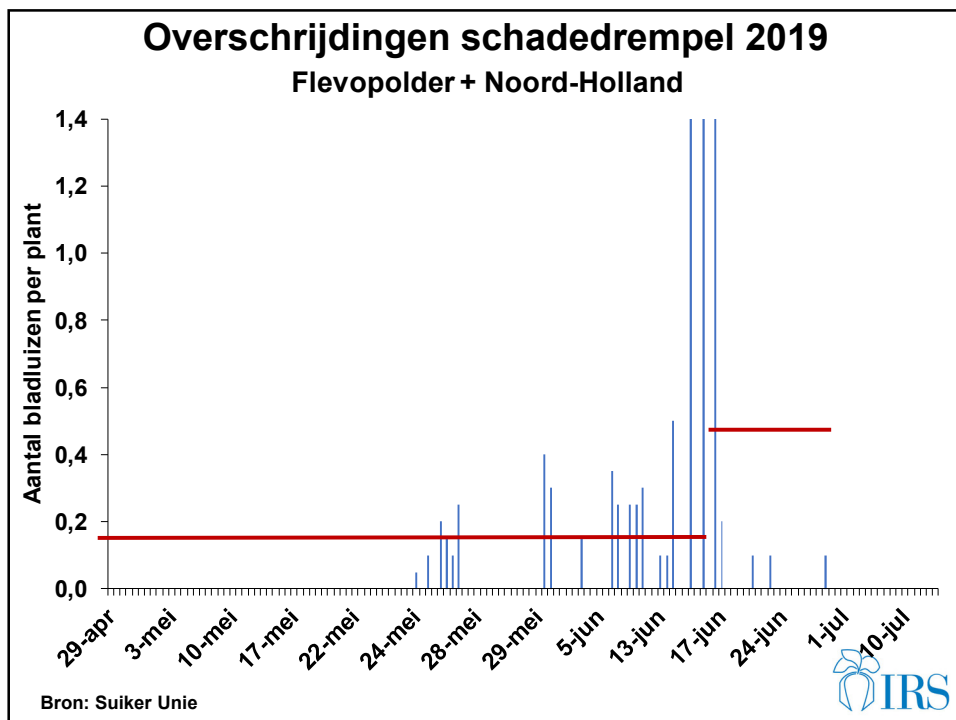
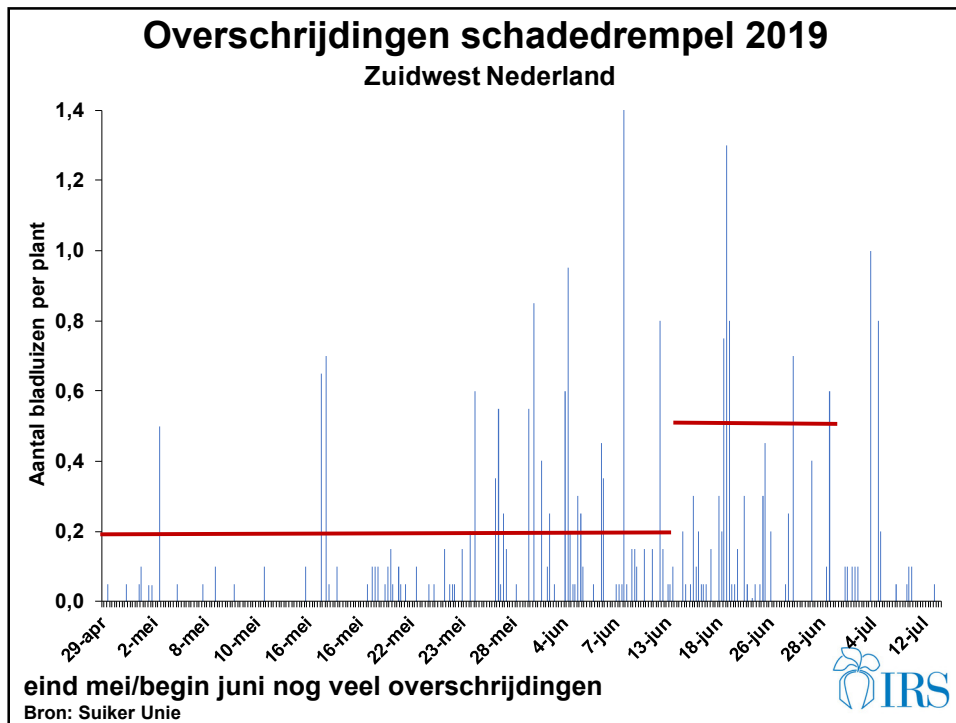

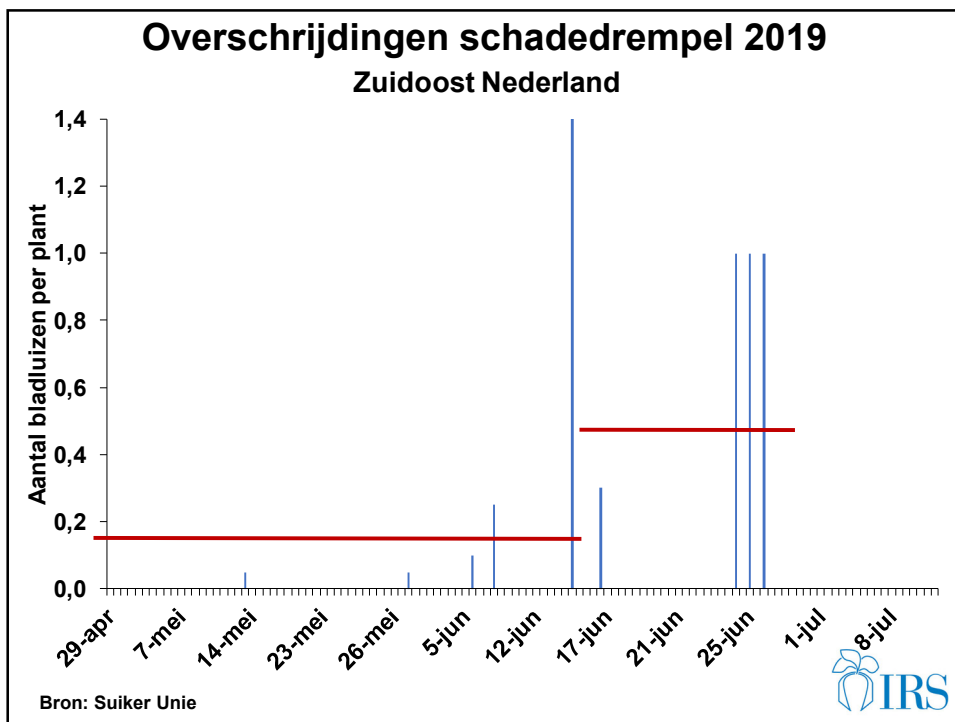
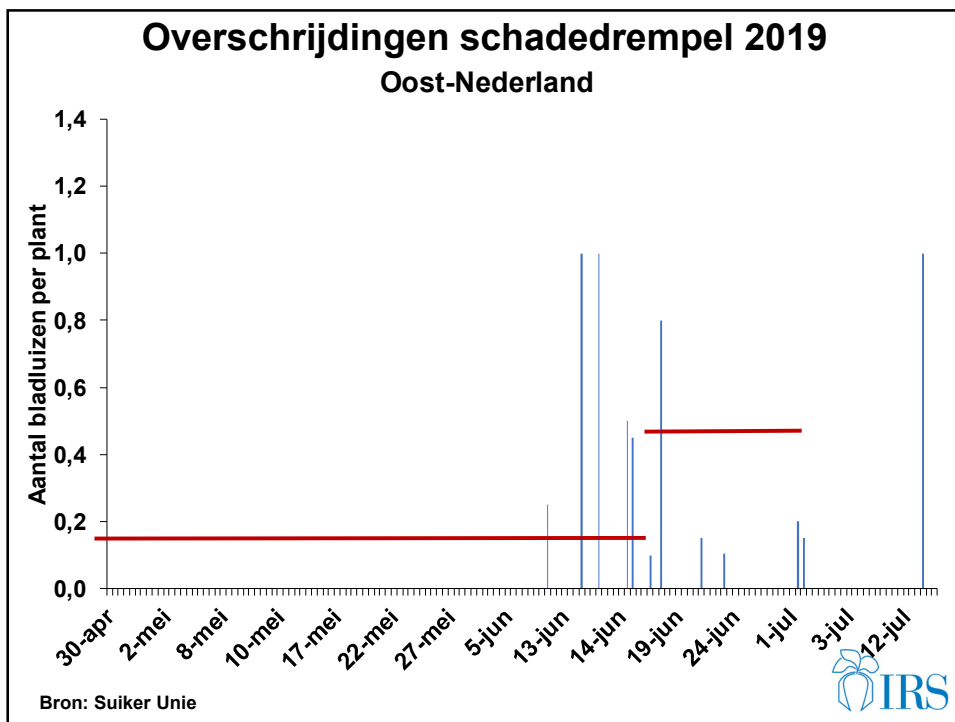
Bestrijdingsdrempels van de groene bladluizen	
periode	aantal luizen per 10 planten
april, mei en eerste helft juni	> 2
tweede helft juni	> 5
eerste helft juli	> 50

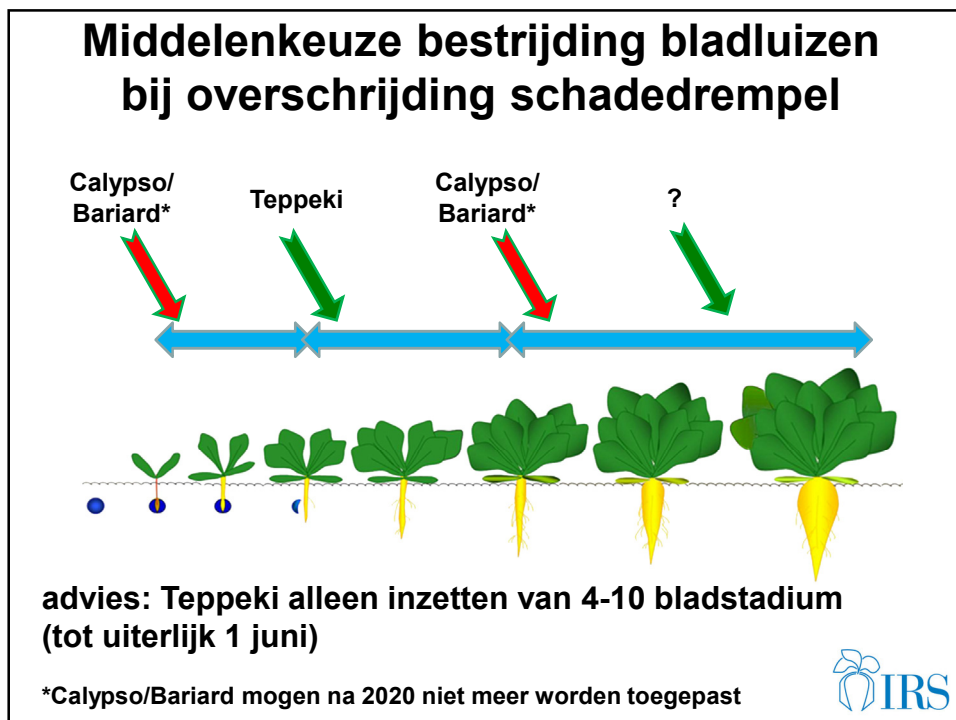
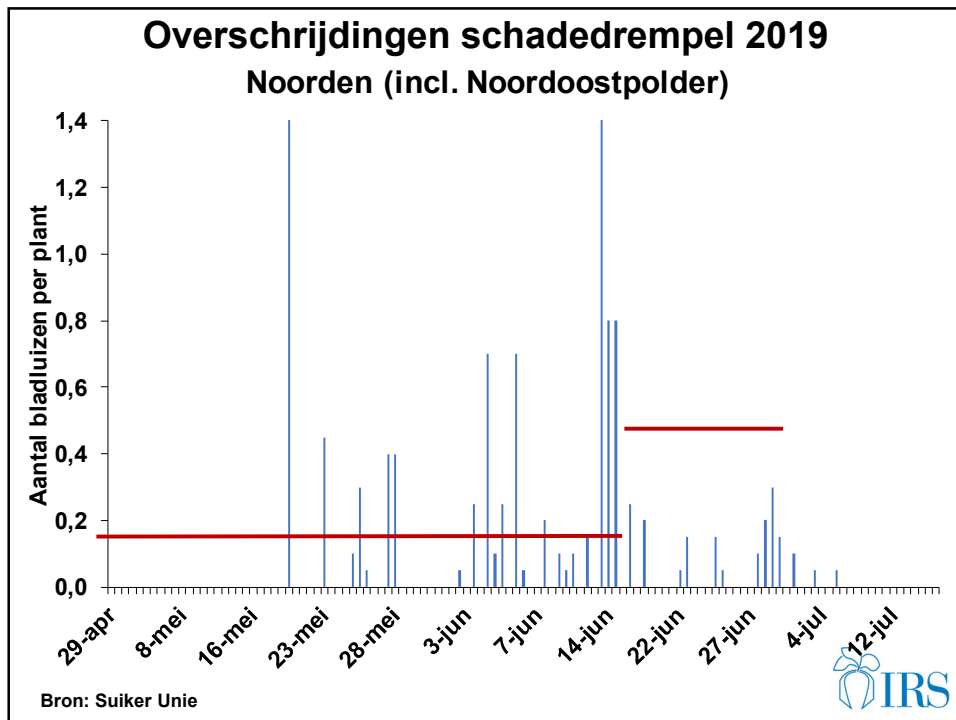

Drempel overschreden?
Voer bespuiting uit met Teppeki of Calypso. **Wissel af!!!**

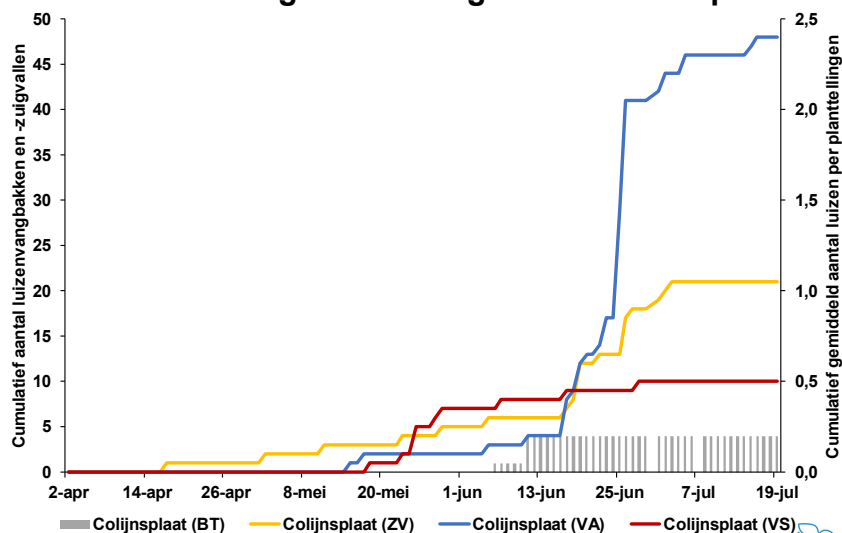
Advies inzet Teppeki vanaf 2020

- Teppeki mag 1x per seizoen worden toegepast
- op IRS-proefveld, dat vernietigd is, leidde 2x toepassen tot een overschrijding van de MRL
- industrie wil alle problemen vermijden (en NIET belanden in het aardappelscenario) daarom is het (aangescherpte) advies:

**Zet Teppeki alleen in van 4-10 bladstadium
(tot uiterlijk 1 juni)**

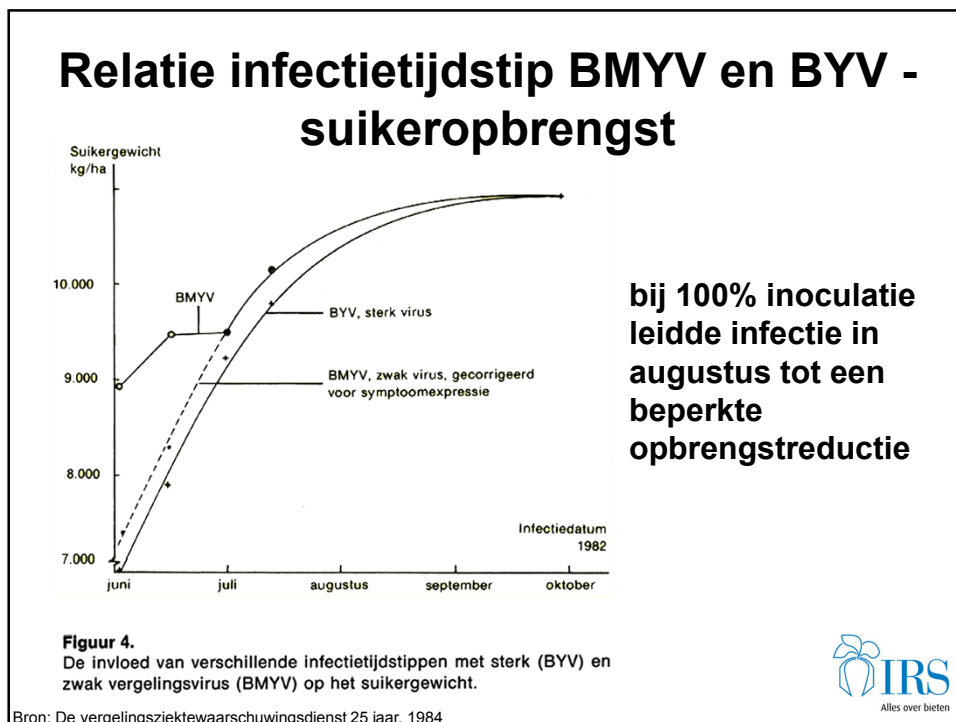
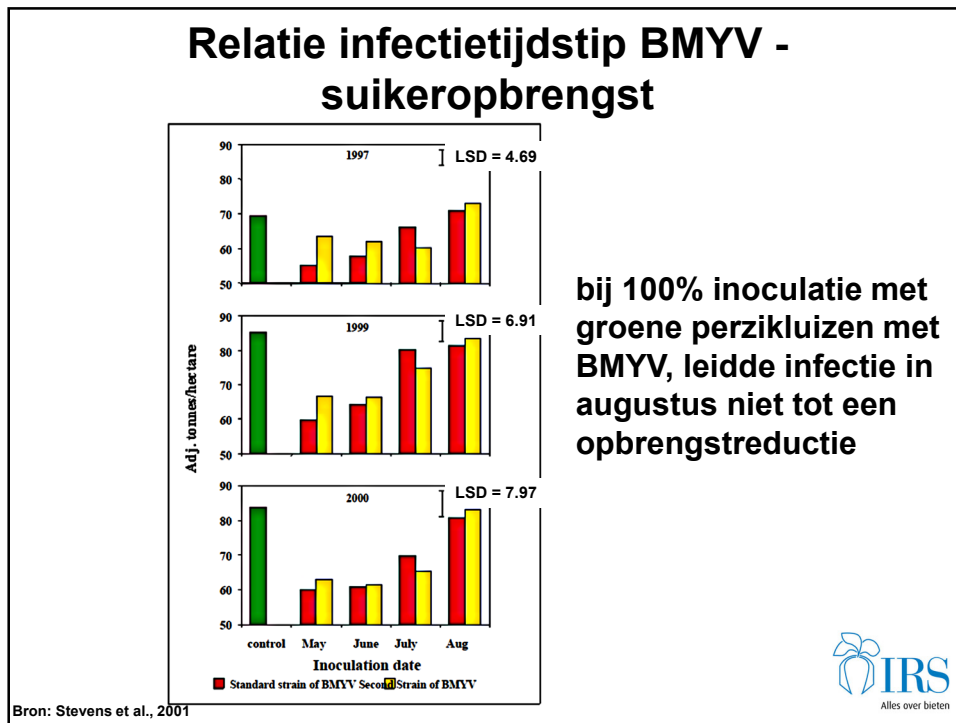

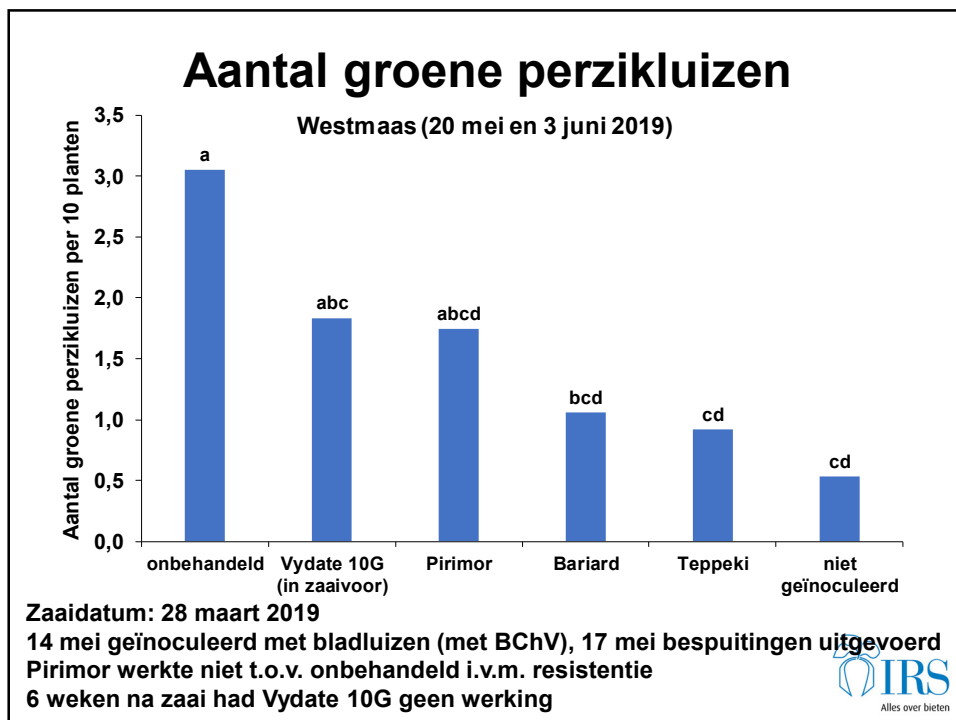
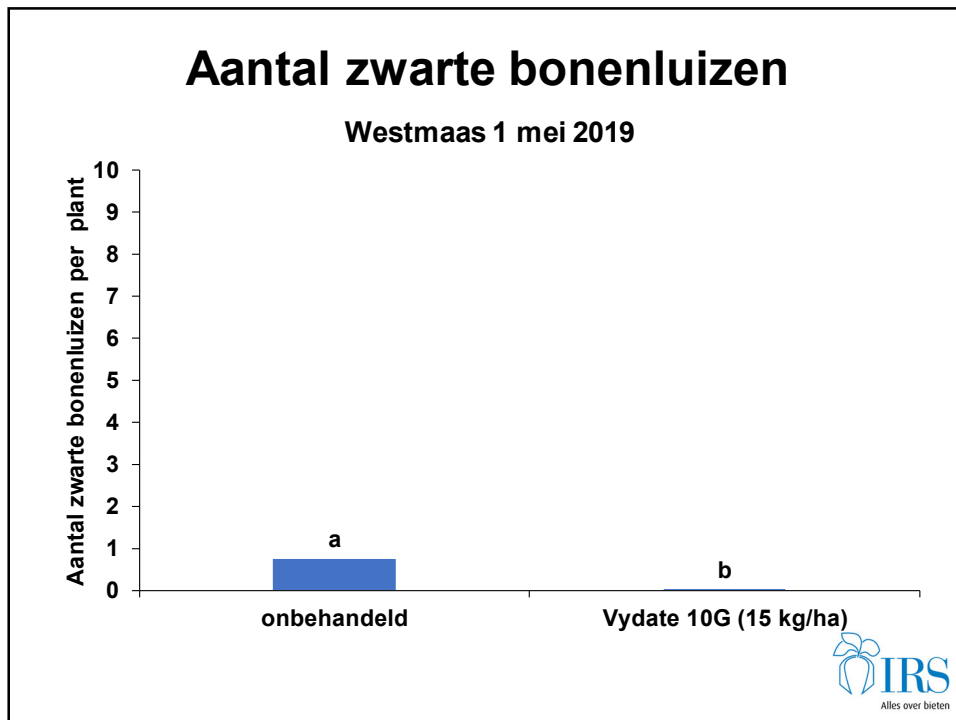
Tellingen groene perzikluizen in zuigval (ZV), vangbak (VA/VS) en veld (BT) kunnen wellicht in toekomst voorspellen vanaf wanneer geteld moet gaan worden in percelen

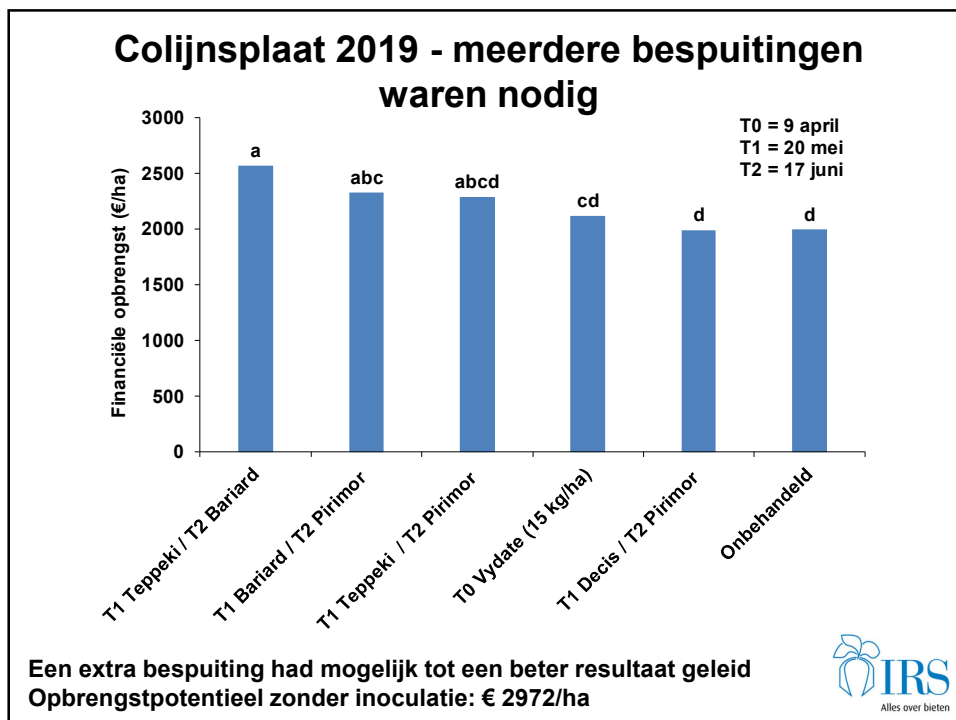
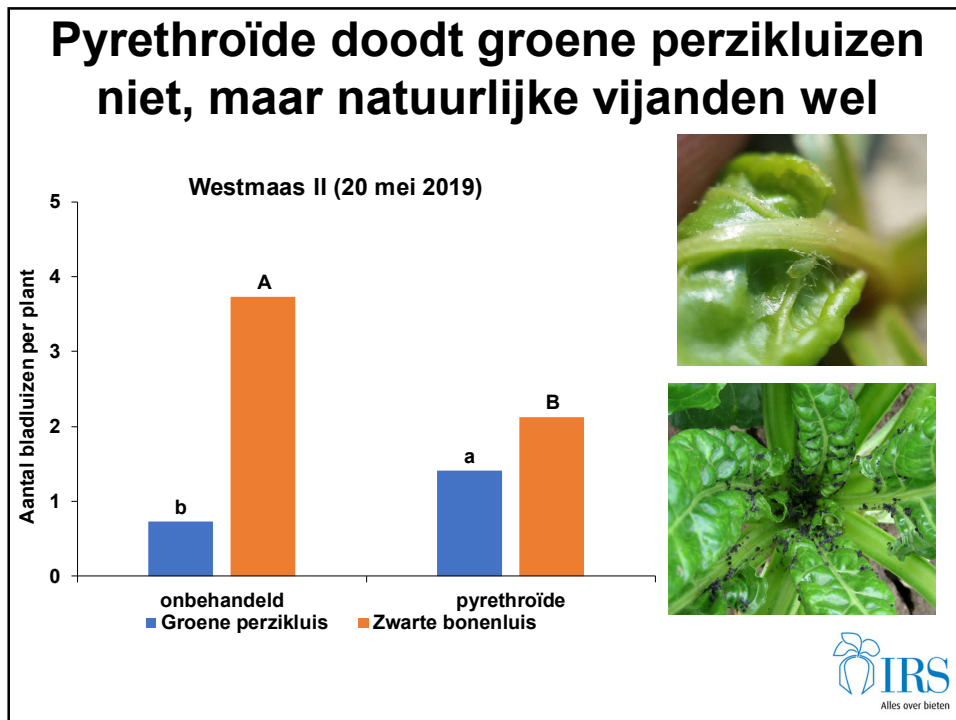

In samenwerking met Suiker Unie en NAK

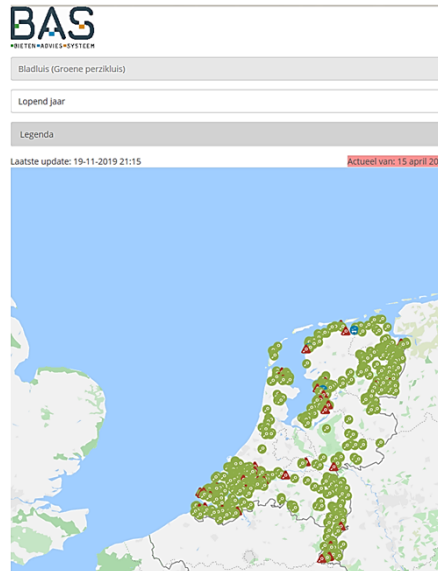

Bladluiswaarschuwingsdienst wordt aangepast

- ✓ meer waarnemingen
- ✓ nieuwe oranje tekens: groene bladluizen zijn aanwezig < schadedrempel
- ✓ Suiker Unie gaat waarschuwingen versturen
- ✓ bij waarschuwing wordt rekening gehouden met weersomstandigheden

Conclusie

- BYV veelal in noorden en oosten aanwezig
- zwarte bonenluis speelt nauwelijks rol in virusoverdracht
- in zuidwesten vooral BMYV en BChV aanwezig
- zet selectieve insecticiden in voor de beheersing van groene perzikluizen
- bladluiswaarschuwingsdienst wordt aangepast in 2020 - telers ontvangen waarschuwing

Advies

- vernietig virusbronnen
- volg bladluiswaarschuwingsdienst
- tel groene bladluizen
- kies selectieve middelen, spaar natuurlijke vijanden en vermijd pyrethroïden

Alles over bieten

Stichting IRS
Postadres Postbus 20
4670 AA Dinteloord
Bezoekadres Kreekweg 1
4671 VA Dinteloord
Telefoon +31 (0)165 516 070
E-mail raaijmakers@irs.nl

irs@irs.nl
www.irs.nl

www.twitter.com/IRS_suikerbiet
www.youtube.com/IRStelevisie
www.facebook.com/StichtingIRS

Vergelingsziekte bestrijden is onmogelijk, beheersen wel!

Tabel. Waardplantstatussen van onkruiden voor de drie vergelingsvirussen (BYV, BMYV en BChV).

Latijnse naam	Nederlandse naam	Vergelingsvirus		
		BYV	BMYV	BChV
<i>Crambe abyssinica</i>	Afrikaanse bolletjeskool	?	ja	nee
<i>Myosotis arvensis</i>	Akkervergeet-mij-nietje	nee	nee	?
<i>Viola arvensis</i>	Akkerviooltje	nee	ja	?
<i>Convolvulus arvensis</i>	Akkerwinde	?	?	?
<i>Artemisia vulgaris</i>	Bijvoet	nee	nee	?
<i>Raphanus sativus subsp. Oleiferus</i>	Bladrammenas	nee	nee	ja (?)
<i>Fagopyrum esculentum</i>	Boekweit	?	?	?
<i>Montia perfoliata</i>	Bronkruid soort	ja	ja	nee
<i>Matricaria chamomilla</i>	Echte kamille	nee	ja	?
<i>Chrysanthemum segetum</i>	Gele ganzenbloem	nee	ja	?
<i>Sinapis alba</i>	Gele mosterd	nee	ja	nee
<i>Fumaria officinalis</i>	Gewone duivenkervel	?	ja	?
<i>Sonchus oleraceus</i>	Gewone melkdistel	nee	ja	?
<i>Spergula arvensis</i>	Gewone spurrie	ja	ja	ja
<i>Veronica persica</i>	Grote ereprijs	nee	?	?
<i>Papaver rhoeas</i>	Grote klaproos	nee	ja	?
<i>Plantago major</i>	Grote weegbree	ja	ja	?
<i>Anagallis arvensis</i>	Guichelheil	nee	ja	?
<i>Capsella bursa-pastoris</i>	Herderstasje	nee	ja	nee
<i>Sinapis arvensis</i>	Herik	ja	ja	?
<i>Lamium amplexicaule</i>	Hoenderbeet	?	ja	?
<i>Aethusa cynapium</i>	Hondsperterselie	?	?	?
<i>Matricaria perforata</i>	Kamille soort	nee	nee	?
<i>Senecio vulgaris</i>	Klein kruiskruid	nee	ja	nee
<i>Crepis capillaris</i>	Klein streepzaad	nee	ja	?
<i>Malva parviflora</i>	Kleinbloemig kaasjeskruid	nee	?	?
<i>Urtica urens</i>	Kleine brandnetel	nee	nee	?
<i>Veronica hederifolia</i>	Klimopereprijs	nee	ja	?
<i>Raphanus raphanistrum</i>	Knopherik	nee	nee	?
<i>Brassica napus</i>	Koolzaad	?	nee	nee
<i>Centaurea cyanus</i>	Korenbloem	?	nee	?
<i>Physalis wrightii</i>	Lampionplant	?	?	nee
<i>Chenopodium album</i>	Melganzevoet	ja	nee	?
<i>Silene alba</i>	Avondskoekoeksbloem	nee	nee	?
<i>Tetragonia expansa</i>	Nieuw-Zeelandse spinazie	ja	ja	ja
<i>Taraxacum spp</i>	Paardenbloem	nee	?	?
<i>Lamium purpureum</i>	Paarse dovenetel	ja	ja	?
<i>Amaranthus retroflexus</i>	Papegaaienkruid	?	ja	?
<i>Capsicum annuum</i>	Peper/paprika	?	nee	nee

Latijnse naam	Nederlandse naam	Vergelingsvirus		
		BYV	BMV	BChV
<i>Zinnia peruviana</i>	Peruaanse zinnia	?	ja	?
<i>Persicaria maculosa</i>	Perzikkruid	?	?	?
<i>Phacelia tanacetifolia</i>	Phacelia	?	ja	?
<i>Portulaca oleracea</i>	Postelein	ja	nee	nee
<i>Rumex obtusifolius</i>	Ridderzuring	?	?	?
<i>Rumex acetosella</i>	Schapenzuring	nee	nee	?
<i>Lactuca sativa</i>	Sla	nee	nee	nee
<i>Plantago lanceolata</i>	Smalle weegbree	nee	ja	?
<i>Spinacia oleracea</i>	Spinazie	ja	ja	ja
<i>Chenopodium vulvaria</i>	Stinkende ganzevoet	nee	ja	?
<i>Poa annua</i>	Straatgras	nee	nee	?
<i>Beta vulgaris</i>	Suikerbiet	ja	ja	ja
<i>Mercurialis annua</i>	Tuinbingelkruid	nee	ja	?
<i>Atriplex patula</i>	Uitstaande melde	ja	nee	?
<i>Rumex acetosa</i>	Veldzuring	nee	nee	?
<i>Linum</i>	Vlas	?	ja	?
<i>Stellaria media</i>	Vogelmuur	ja	ja	nee
<i>Claytonia perfoliata (syn. Montia perfoliata)</i>	Winterpostelein	ja	ja	nee
<i>Thlaspi arvense</i>	Witte Krodde	nee	?	nee
<i>Potentilla anserina</i>	Zilverschoon	nee	ja	?
<i>Fallopia convolvulus</i>	Zwaluwtong	?	ja	?
<i>Solanum nigrum</i>	Zwarte nachtschade	nee	nee	?

Bronnen: IRS onderzoek, Stevens (1994), Harveson (2009), Fernandez-Quitaniilla (2001), Hauser (2001), Graichen Rabenstein (1996), Jadot (1974), Winner (1988), Stevens (2003), Wallis (1967), Moreno et al (2004), Stephan en Maiss (2005), Beuve et al. (2008), Yoshida en Tamada (2019) en Brunt et al. (1996).